

URVALSGRUNDER VID VAL AV SKOLA

En kommunal skolhuvudman ansvarar enligt skollagen för att alla skolpliktiga barn har en skolplacering. Urvalsgrunder vid skolplacering i Stockholm ska ske enligt huvudprinciperna i skollagen om valfrihet och närhet. Avsteg i tillämpningen av dessa principer får göras om elevers önskemål medför att andras elevers rätt att få en skolplacering nära hemmet åsidosätts eller om betydande ekonomiska eller organisatoriska svårigheter uppstår för kommunen. Vid skolplacering ska kommunen även beakta om det finns särskilda skäl för en elev att gå på en viss skola.

1) Ett aktivt val – alla lämnar sina önskemål

- Alla sökande gör tre val bland samtliga grundskolor i Stockholm stad såväl kommunala som fristående. (Även val av skola utanför Stockholms kommun anges)

I enlighet med skollagen 4 kap. 6 § gör kommunen en skolplacering där vårdnadshavarens önskemål om att deras barn ska tas emot vid en viss skola beaktas så långt det är möjligt utan att andras elevers berättigade krav på placering i en skola nära hemmet åsidosätts eller att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Inom ramen för föräldrars önskemål är det möjligt att tillämpa syskonförtur vid skolplacering under förutsättning att även det kriteriet prövas i varje enskilt fall i förhållande till närhetsprincipen och särskilda skäl.

När antalet platser i en skola inte räcker till antalet sökande ska ett urval göras utifrån 1) aktivt val 2) närhetsprincip 3) särskilda skäl

Urvalsgrunderna ska vara enhetliga för Stockholms kommunala skolor. Fristående skolors urvalsgrunder är definierade i skolans tillstånd. Öppenhetskravet för fristående skolor innebär att de urvalskriterier som kan finnas är kötid, syskonförtur och geografisk närhet.

2) Definition och anvisning för närhetsprincipens tillämpning i Stockholm

Med en skola nära hemmet menas i Stockholm att ingen elev i år F-3 har längre gångväg mellan hem och skola än 2 km

ingen elev i år 4-6 har längre gångväg mellan hem och skola än 3 km
ingen elev i år 7-9 har längre gångväg mellan hem och skola än 4 km
I de fall placering ej kan erbjudas inom ovan angivna avstånd, är eleven berättigad till kostnadsfri skolskjuts.

Utgångspunkt vid tillämpning av närhetsprincip ska vara att ingen elev får oerättigat långt till skolan. I praktiken kan det innebära att en elev (A) som bor nära två skolor kunna placeras på den skola som ligger längre bort om en annan elev (B) har uttryckt ett aktivt val till den skola som ligger närmast A:s hem. I syfte att så få elever som möjligt ska behöva resa till sin skola så kan A få resa till en skola lite längre bort om A behöver resa även till den skola som ligger närmast och beslutet innebär att en annan elev B slipper resa alls. Bor A nära en skola ska det anses oerättigat att A måste resa till en annan skola bara för att en elev B har uttryckt önskemål om att få gå i A:s närmaste skola. Har A däremot tillgång till en annan skola på gångavstånd så kan B:s önskemål om att gå i A:s närmaste skola ha företräde om A inte uttryckt något önskemål om att gå i den närmaste skolan.

Vid urval kan relativ närhetsprincip tillämpas vilket innebär att om eleverna A och B valt samma skolor och bara en av dem kan beredas plats så har den elev företräde som har längst skolväg till övriga alternativ.

3) Särskilda skäl

En elev kan ha särskilda skäl att få gå i en viss skola. Detta krav medför att det är orimligt att eleven placeras i en annan skola med hänsyn till resväg, restid eller på grund av elevens särskilda behov, och att det inte finns något acceptabelt alternativ till skolplacering i det enskilda fallet. I dessa fall har principen om elevers närhet till skolan företräde vid skolplaceringen. En individuell bedömning ska göras i varje enskilt fall.

De flesta skolplaceringar kommer att kunna göras inom ramen för det fria valet och föräldrarnas önskemål kommer att kunna tillgodoses. Några skolplaceringar kommer dock att behöva prövas individuellt där hänsyn behöver tas till elever med särskilda skäl så att skollagens intentioner om skolplaceringar uppfylls.

ORGANISATION OCH ANSVAR AV SKOLVALET 2010

Alla vårdnadshavare som har barn som ska söka till en förskoleklass (samt skolbarnsomsorg) i en kommunal skola eller en fristående skola som valt att ansluta till tjänsten 2010 gör ett aktivt val på webben via en förenklad e-tjänst.

Ambitionsnivån är att så många som möjligt gör sitt val via webben, men under en övergångsperiod behöver det ändå finnas möjlighet att göra valet via ”pappersblankett”.

Övriga skolval och ansökningar om byte av skola görs enligt nuvarande rutin till den skola som har skolpliktsbevakningsansvar eller direkt till den fristående skolan.

I skolvalet 2010 innan e-tjänsten är fullt utvecklad kommer den centrala förvaltningen att samordna ansökningarna till förskoleklass (och dessa barns skolbarnsomsorg). Valen till förskoleklass fördelas från den centrala förvaltningen till respektive skola för bedömning om hur många som kan tas emot. Ansökningar från elever som inte kan tas emot sänds tillbaka till förvaltningen som ombesörjer att den skola som valts i andra hand får ta ställning till placering. I sista ledet ser förvaltningen till att samtliga barn har en skolplacering när skolvalsperioden avslutas.

TIDSPLAN FÖR SKOLVALSPROCESS 2010

Följande tidsplan gäller för skolvalsprocessen 2010

- Information om skolvalsprocessen ska finnas tillgänglig på t. ex. stockholm.se, genom informationsbroschyren Val av skola samt i form av informationsträffar och Öppet hus på respektive skola i början av januari.
- Val till förskoleklass med skolbarnsomsorg i kommunal skola samt fristående skola som anslutit sig till e-tjänsten görs senast 1 april och övriga val till grundskola görs enligt nuvarande rutin.
- Alla barn ska ha en skolplacering den 1 maj. Elever och föräldrar informeras angående klassplacering under maj och överlämnandekonferenser äger rum enligt respektive skolas planering.

Skollagens bestämmelser

Skollagen 2b kap Förskoleklass 3§ ”Plats i förskoleklassen skall anvisas så nära barnets eget hem som möjligt med beaktande av vad som krävs för att effektivt utnyttja lokaler och andra resurser. Skälig hänsyn skall också tas till vårdnadshavarens önskemål.”

Skollagen 4 kap Grundskolan 6§ ”Varje kommun är skyldig att vid utformningen av sin grundskoleverksamhet beakta vad som för eleverna är ändamålsenligt ur kommunikationssynpunkt ... Vid fördelningen av elever på olika skolor skall kommunen beakta vårdnadshavarens önskemål om att deras barn skall tas emot vid en viss skola så långt det är möjligt utan att andra elevers

berättigade krav på placering i en skola nära hemmet åsidosätts eller att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.”

Skolverket har i olika tillsynsbeslut tagit ställning till vad som är kommunens ansvarsområde vid skolplacering utifrån gällande lagstiftning. I Skolverkets beslut poängteras att elever har möjlighet att välja skola i hela kommunen, inte bara i den kommundel eller stadsdel där eleven bor. Det är huvudmannen som avgör hur många elever som får plats i respektive skola och klass. När antalet elever som vill gå i en skola är större än det antal platser skolan erbjuder, måste kommunen från fall till fall bedöma vilka elever som har bäst rätt till en plats på skolan. Det måste dock finnas acceptabla alternativ för de elever som inte ryms i den skola som de vill gå i.